

Lectoraat Jeugdhulp in transformatie

Cathelijne Mieloo
Senior onderzoeker

Wouter Reith
Docent/onderzoeker

Rob Gilsing
Lector

Aanleiding van dit onderzoek

- Veel Nederlandse jeugdigen en hun ouders krijgen jeugdhulp.
- Binnen gemeenten zijn er soms grote verschillen tussen wijken.
- Maar ook wijken die erg op elkaar lijken kunnen sterk van elkaar verschillen in jeugdhulp gebruik.
- **Waarom is in de ene wijk het aantal jeugdigen en ouders met jeugdhulp lager dan je mag verwachten en in de andere wijk hoger?**

Hebben jeugdigen in op elkaar lijkende wijken gelijke kansen?

- Hoe zien de verschillen er uit?
- Welke kwantitatieve gegevens verklaren de verschillen?
- Welke verklaringen geven professionals en bewoners?

Het model

Het SCP heeft een model gemaakt om jeugdhulp gebruik in te schatten o.b.v. wijkenmerken

Sociaal en Cultureel Planbureau

- Model voor heel Nederland
- Aantal jeugdigen tot 18 jaar
- Gebruik in 2017
- Cijfers afkomstig van CBS

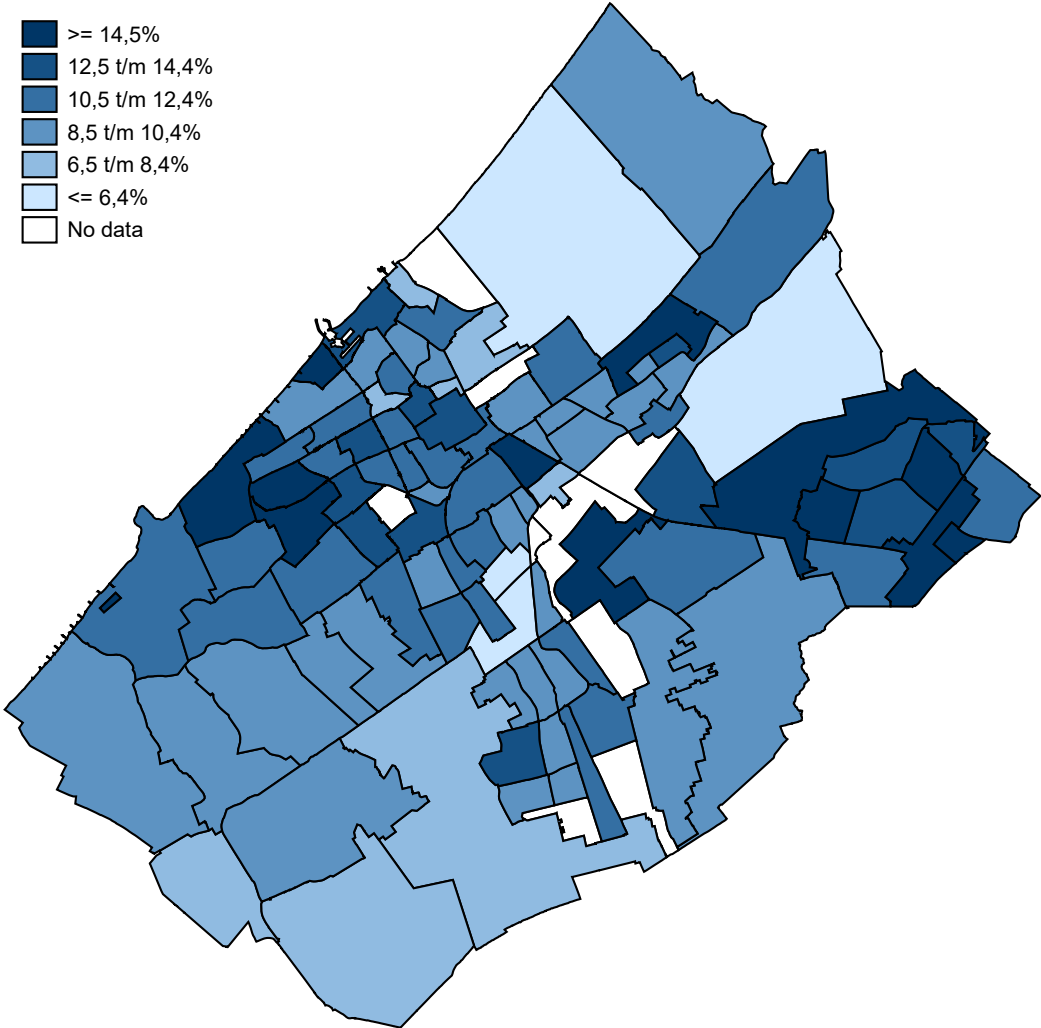
Hoe zien de verschillen er uit?

- Het gemiddelde gebruik van jeugdhulp zonder verblijf in 2017 is voor Nederland 10,3%
- In de regio Haaglanden ligt het gebruik hoger: 11,7%
- Het verwachte gebruik in Haaglanden ligt ongeveer op gelijk niveau: 11,5%
- Bij bijna 40% van de wijken in Haaglanden is het waargenomen gebruik hoger of lager

Hoe zien de verschillen er uit?

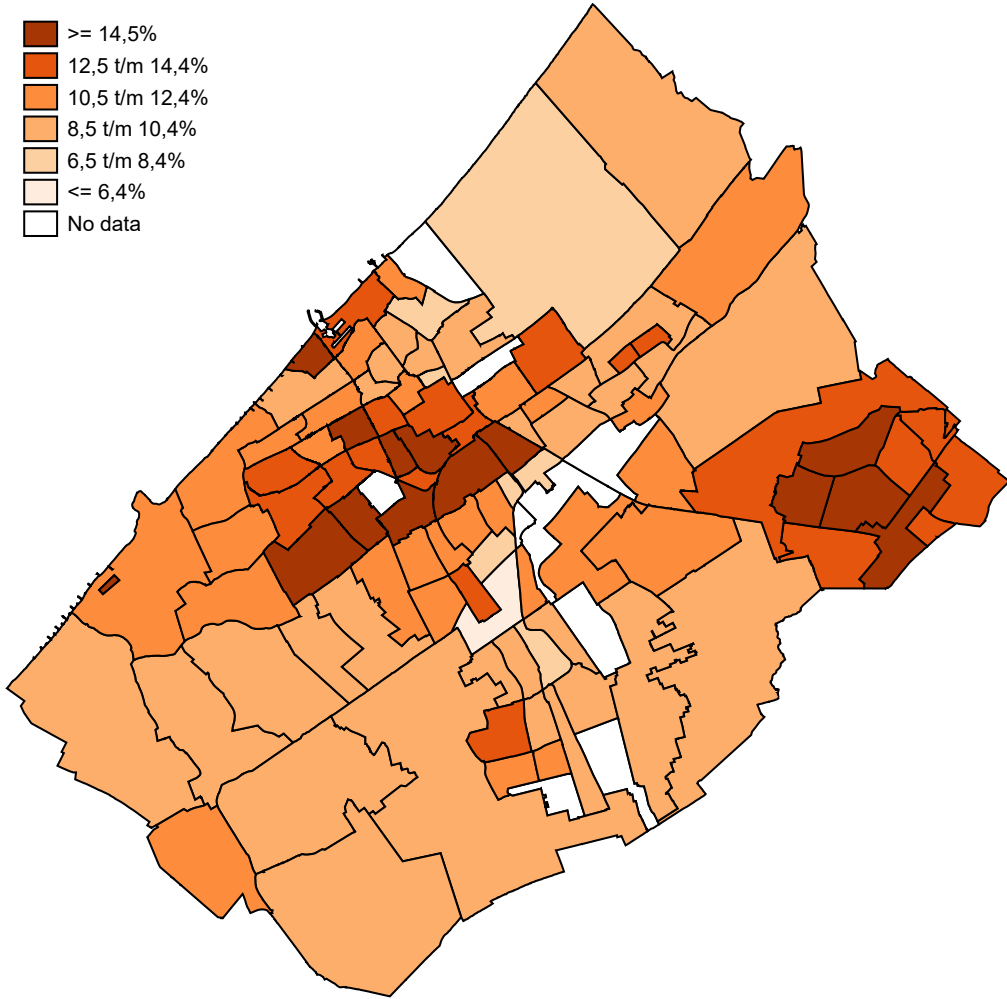
Werkelijk gebruik

- >= 14,5%
- 12,5 t/m 14,4%
- 10,5 t/m 12,4%
- 8,5 t/m 10,4%
- 6,5 t/m 8,4%
- <= 6,4%
- No data

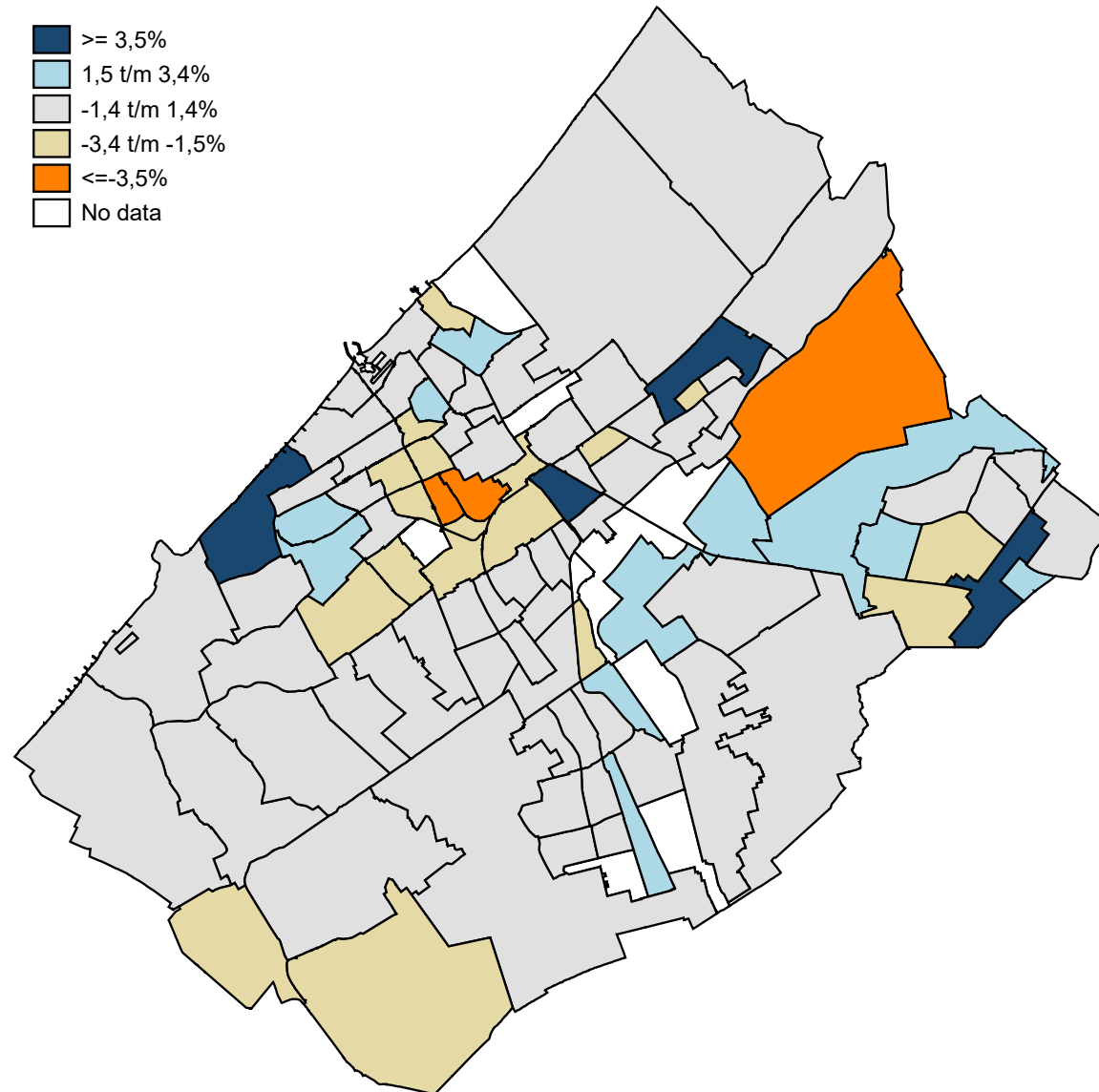

Verwacht gebruik

- >= 14,5%
- 12,5 t/m 14,4%
- 10,5 t/m 12,4%
- 8,5 t/m 10,4%
- 6,5 t/m 8,4%
- <= 6,4%
- No data

Hoe zien de verschillen er uit?

Welke kwantitatieve gegevens verklaren de verschillen?

Twee clusters van factoren zijn van invloed op het verschil tussen werkelijk en verwacht gebruik:

- **Voorzieningen**
- **Veiligheid en sociale cohesie**

Welke kwantitatieve gegevens verklaren de verschillen?

Factoren
Voorzieningen
Aantal kinderopvanglocaties, basisscholen of huisartsenpraktijken
Mate van ontevredenheid over de fysieke voorzieningen
Veiligheid en sociale cohesie
Mate van ontevredenheid over de leefbaarheid
Ervaren overlast van jongeren, buurtbewoners of overlast op straat
Aantal geregistreerde diefstallen uit woning, schuur e.d. per 1000 inwoners
Percentage inwoners met een matig tot zeer ernstige eenzaamheid
Percentage inwoners met een matige tot slechte ervaren gezondheid
Weinig sociale cohesie

Welke verklaringen geven professionals en bewoners?

Dialogsessies:

- Voorjaar 2020
- 4 groepsgesprekken: Delft, Den Haag (2), Zoetermeer
- Aanvullende interviews (Jeugdhulpverleners, Politie, Schoolmaatschappelijk werkers VO/PO)
- Grotendeels fysiek, Deels digitaal

Sociale cohesie en veiligheid	(aanbod van) voorzieningen
Bevolkingssamenstelling	Het hulpaanbod
De inrichting van de wijk	Hulpgebruik
Problematiek gezinnen	De wijze waarop de hulp is georganiseerd
Problematiek jongeren	Scholen
Het samenleven in de wijk	

Sociale cohesie en veiligheid

Bevolkingssamenstelling:

- Gezinnen met pubers
- (culturele) Achtergrond
- Spanningen

Inrichting van de wijk:

- Ontmoetingsplekken
- Woningaanbod
- Buurt v/s wijk

Sociale cohesie en veiligheid

Het samenleven in de wijk:

- Internetgeneratie
- Oppervlakkig contact
- Verwachtingen
- Spanningen

Problematiek jongeren:

- Social media
- J-GGZ
- Twee culturen

Problematiek gezinnen:

- Financieel
- Vechtscheiding
- GGZ
- Eenzaamheid
- Huiselijk geweld

(Aanbod van) voorzieningen

Hulpaanbod:

- Nadruk preventie
- Via school
- CJG / opvoedsteunpunt

Hulpgebruik:

- Preventieve trainingen
- (eenvoudige) Hulpvragen
- Particuliere hulp
- Onbekendheid aanbod

Aanbod van voorzieningen

Organisatie hulp:

- Interprofessionele samenwerking
- Politie – Jeugdhulp – Jeugdwerk
- Aansluiting JGZ – Jeugdhulp
- POH-Jeugd, Jeugdhulp in gezondheidscentra

Scholen:

- Signaleren en preventie
- SME PO/VO

Conclusies

Hebben jeugdigen in op elkaar lijkende wijken gelijke kansen?

Jeugdigen in gelijke wijken hebben niet dezelfde kansen in termen van gebruik van jeugdhulp

(Een relatief hoog gebruik van jeugdhulp of een gebruik dat hoger is dan verwacht, verdient niet noodzakelijkerwijs een negatieve waardering. En andersom. Als het aandeel van vroegtijdige en lichte hulp in het totale jeugdhulpgebruik groot is, dan mag verondersteld worden dat dit escalatie van problematiek en later gebruik van zwaardere jeugdhulp voorkomt)

- Aanwezigheid van en de kwaliteit van voorzieningen spelen een rol
- Veiligheid en sociale cohesie spelen een rol
- Ga in gesprek met partners in de wijk
- Kijk hierbij breder dan jeugdhulp

Beleidsrelevantie bevindingen

1. Voorzieningen doen ertoe, maar we weten niet precies hoe
2. Daarom: jeugdhulpgebruik zien in breder perspectief:
 - gebruik van lichte opvoedsteun en preventieve voorzieningen
 - aandeel lichtere vormen in totale jeugdhulp
 - hoger gebruik dan verwacht niet noodzakelijk negatief
3. Anticipeer op toekomstige leeftijdsopbouw van wijken
4. Zet in op versterken sociale samenhang / sterke pedagogische civil society
5. Richt wijk kind- en ontmoetingsvriendelijk in

Contact gegevens

- Cathelijne Mieloo: C.L.mieloo@hhs.nl
- Wouter Reith: w.j.m.reith@hhs.nl
- Rapport:
<https://kennisnetwerkjeugdhaaglanden.nl/jeugdhulp-in-de-wijken>